

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. I. Refertur propositio damnata, & præmittuntur aliqua ad priorem
quæstionis partem decidendam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

ad exequendam luxuriam Heri. Ple-
rumque tamen excusantur famuli, eo
quod ignorant, ea ministeria esse pro
exercenda libidine, & quamvis me-
ra suspicione tangantur, ea solet non
esse talis, vt extrahat eos à mera du-
bitatione.

II. Aliæ autem actiones minis-
trandi, quæ non adiuuant ad exercen-
dam luxuriam, non est, cur sint illicitæ;
v. g. si concubina existens in do-
mo Heri peteret à famulo aquæ pe-
culum, non esset illicitum, aquam
illi ministrare, quia ministratio aquæ
non adiuuat ad exequendam luxu-
riam: & sic in similibus actionibus,
quæ ad id nihil adiuuant,

DISERTATIO XXXII.

*An præceptum seruandi festa
obliget sub mortali? Vbi etiam
an simultanea auditione dua-
rum medietatum Mis-
sæ impleatur præ-
ceptum?*

CAPVT I.

*Refertur propositio damnata, &
præmittuntur aliqua ad prio-
rem quæstionis partem
decidendam.*

SUMMARIUM.

*Leges Canonicas, & quinque præcepta
Ecclesiæ solum esse penalia, qui di-
xerunt? n. 1.*

*Discrimen inter mandatum simplex,
& præceptum. n. 2.*

Quinque Ecclesiæ præcepta obligare

sub culpa modo certum est. n. 3.

*Ex eo, quod aliqua leges non obligent
sub culpa, non sequitur, præceptum
seruandi festa non inducere obliga-
tionem sub culpa. n. 4.*

*Leges Ecclesiasticae alia præceptiva, di-
rectiva alia n. 5.*

*Non est de essentia legis Ecclesiasticae
obligare sub culpa. n. 6.*

*Violatio præcepti absque contemptu
peccatum non est, nisi sit contra cha-
ritatem. n. 8.*

I. **P**ROPOSITIO 5. ex damnatis hæc
est: *Præceptum seruandi festa
non obligat sub mortali, sepositio
scandalo, si absit contemptus.* In 2. part.
Chris. Theol. disp. 23. cap. 2. & seqq.
notavi Caramuelem in Theol. Regul.
disp. 102. procedere dubitanter circa
quinque Ecclesiæ præcepta, an obli-
gent solum sub pæna, & non sub cul-
pa. Et pro opinionis probabilitate ne-
gantis obligationem sub culpa, citat
in primis Seruarium Layruelzium. In
apologemate autem de probabilitate
à n. 265 multos ex veteribus citat, qui
dixerint leges canonicas, & quinque
Ecclesiæ præcepta esse solum pana-
lia, & non obstringere conscientias.
Ibi citat Caietanum, Marinum Cro-
merum, virum à Pio IV. valde lauda-
tum, Angelum, Ioannem Fernan, Ger-
sonem, Almainum; & (quod maius
est) S. Bernardum lib. de Præcep. cap.
29 maxime illis verbis. *Non ergo qua-
liscumque mandati præterito crimi-
nalem facit inobedientiam; sed repug-
nare, sed nolle obedire.*

2. Et quidem S. Bernardum non
credo loqui de præceptis Ecclesiæ, sed
de iussionibus simplicibus Prælatorum
Regularium, qui non præcipiunt
virtute voti obedientiæ; & satis clare
colligitur ex ea voce mandati, quæ in
rigore non significat præceptum ob-
stringens conscientiam, nisi ex adiunc-
tis aliud colligatur. Nam his simpli-
cibus

cibus iussionibus non obedire, non est peccatum; si autem Prælati Regularis hoc simplex mandatum det, & subditus respondeat, [Nolo parere] omnes fatetur, id esse peccatum mortale, quamvis Prælati Regularis non præcipiat virtute voti obedientiæ; & tunc certum est, esse culpam læthalem, propter contemptum Prælati, ut ralis. Et hoc est, quod S. Bernardus dixit: *Non ergo qualiscumque mandat i præteritio, criminalem facit inobedientiam; sed repugnare, sed nolle obedire.*

S. Ber.

3. Si autem certum est, eos veteres Scriptores dixisse, præcepta Ecclesiæ obligare solum sub pœna, & non sub culpa; credendum est, eo tempore rem hanc non esse adeo exploratam; procedente vero tempore tam clare patet hæc veritas, quod quinque præcepta Ecclesiæ obligant sub culpa læthali, ut nihil in re morali evidenti- bus esse possit.

4. An autem Recentior aliquis instaurare voluerit hanc opinionem antiquatam, penitus ignoro. Nisi quod

Gonet.

Gonetus in disertat. de probabil. num. 135. vult, illi opinioni suffragari Tamburinum, eo quod dixerit lib. in

Tamb.

Decal. cap. 3. § 8. num. 12. *Leges Ecclesiasticas non multum frequenter sub mortali obligare.* In hoc tamen excedit Gonetus. Primo, quia hæc est prava consequentia: [Aliquæ leges non obligant sub mortali; ergo præceptum servandi festa non obligat sub mortali.] Quia à propositione particulari ad singularem prava est consequentia.

5. Secundo, quia negari non potest, leges Ecclesiasticas alias esse præceptivas, & alias dumtaxat directivas. Sic enim multæ, quæ leguntur in Rubricis Missalis Romani, solum sunt directivæ, non obligantes sub peccato; ut passim notat Zacharias Pasqualis in tract. de Sacrificio novæ Je-

Pasq.

gis. Et leges aliquarum Religionum etiam approbatæ à Romano Pontifice, solum sunt directivæ, quæ non obligant sub culpa, sed solum sub pœna.

6. Tertio, quia non est de essentia legis Ecclesiasticæ, obligare sub culpa; potest enim Pontifex Romanus ferre leges, sine intentione obligandi sub culpa. Quæ intentio vel exprimitur verbis, vel colligitur ex adiunctis.

7. Neque his adversatur S. Thom. 1. 2. quæst. 96. art. 4. afferens: *Leges humanitus posite, si iustæ sint, habent vim obligandi in foro conscientie, à lege eterna, à qua derivantur, &c.* Id enim intelligitur, quando legislator habet intentionem obligandi sub culpa; ut omnes fatentur. Neque propterea approbo, quod P. Tamburinus dixerit, non multum frequenter; melius enim dixisset, *Aliquando.* Non enim potest negari, aliquando Leges Canonicas non obligare sub mortali, vel ex levitate materiæ, vel quia non habent aliquod signum, ex quo colligatur, non esse intentionem legislatoris obligare sub culpa gravi.

S. Thom.

8. Fundamentum eorum, qui dicebant, præceptum servandi festa non obligare sub mortali, erat: quia nullum est peccatum mortale, nisi quod opponitur charitati Dei, vel proximi, si sit absque contemptu: atqui violatio præcepti indicentis observationem festi, non est contra charitatem Dei, vel proximi; quia ante quam poneretur id præceptum, inveniebatur in Fidelibus charitas Dei, & proximi; & supponimus, non violari legem ex contemptu: ergo violatio eius præcepti non est peccatum mortale.

Quod fundamentum imbecille est, ut constabit ex cap. 3.

C A

Mmm